

AZ UNIÓ KIADÁSAI

A költségvetési kiadásokat a Tanács és a Parlament együttesen hagyja jóvá. Az éves uniós költségvetésnek tiszteletben kell tartania a többéves pénzügyi keretben a különböző programok és szakpolitikák, például a kohézió, a mezőgazdaság és a külügyek vonatkozásában megállapított költségvetési felső határokat. A rugalmassági eszközök biztosítják, hogy az EU reagálni tudjon váratlan szükségletek esetén. A pénzügyi eszközök használata tőkevonzó hatással jár az uniós kiadások tekintetében.

JOGALAP

- az Európai Unió működéséről szóló szerződés 310–325. és 352. cikke és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 106a., 171–182. és 203. cikke;
- az Európai Parlament és a Tanács 2012. október 25-i 966/2012/EU, Euratom rendelete az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről^[1];
- a Tanács 2013. december 2-i 1311/2013/EU, Euratom rendelete a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret meghatározásáról^[2];
- az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, 2013. december 2-i intézményközi megállapodás a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról^[3].

CÉLKITŰZÉS

Az Európai Unió politikáinak finanszírozása a költségvetési fegyelem korlátain belül a hatályban lévő szabályokkal és eljárásokkal összhangban.

ALAPELVEK

A Közösség költségvetése az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló rendelet 6–35. cikkével összhangban tiszteletben tartja az alábbi kilenc általános szabályt: egységesség, teljesség, évenkéntiség, egyensúly, elszámolási egység (az euró), globális fedezet, egyediség (minden előirányzatot a kiadások meghatározott fajtájára különítenek el), hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és átláthatóság.

Az évenkéntiség szabályát össze kell egyeztetni a többéves tevékenységek irányításának szükségességével, amelyek jelentősége nőtt a költségvetésen belül. A költségvetés ezért differenciált előirányzatokat tartalmaz, amelyek a következőkből állnak:

[1]HL L 298., 2012.10.26., 1. o.

[2]HL L 347., 2013.12.20., 884. o.

[3]HL C 373., 2013.12.20., 1. o.

- kötelezettségvállalási előirányzatok, amelyek az adott költségvetési év során felmerülő, a több évig tartó tevékenységekre vonatkozó szerződésekben szereplő jogi kötelezettségvállalások teljes költségét fedezik;
- kifizetési előirányzatok, amelyek az adott költségvetési évben vagy korábbi költségvetési években kötött szerződésekben szereplő kötelezettségvállalások végrehajtásával kapcsolatos kiadásokat fedezik.

Az egységesség szabályát sem tartják be teljes mértékben, mivel például az Európai Fejlesztési Alap (EFA) (5.3.1.) előirányzatai nem szerepelnek a költségvetésben. A Parlament ösztönzésére azonban a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, 2013. december 2-i intézményközi megállapodás kimondta, hogy a Bizottságnak éves jelentést kell készítenie az – akár uniós költségvetésből, akár azon kívülről finanszírozott – különböző uniós tevékenységek pénzügyi és költségvetési vonzatainak áttekintéséről. A jelentés tájékoztatást tartalmaz az EFA-ról, különböző hitelfelvételi és hitelnyújtási műveletekről, beleértve az európai stabilizációs mechanizmust és az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszközt (2.6.8.), valamint a külső fellépésekre képzett uniós vagyongazdálkodási alapokról, melyek jelentősége nőtt a migrációs helyzet következtében.

AZ ELŐIRÁNYZATOK JELLEMZŐIN ALAPULÓ KÖLTSÉGVETÉSI STRUKTÚRA

1. Működési kiadások / igazgatási kiadások / egyedi tevékenységek költségvetései

Az általános költségvetés 10 szakaszra oszlik, amelyek az egyes intézményekre vonatkoznak. Míg a többi intézmény szakaszai elsősorban igazgatási kiadásokból állnak, a Bizottság szakasza (III. szakasz) a tevékenységek és programok finanszírozásának működési kiadásait és az ezek végrehajtásához szükséges igazgatási kiadásokat (technikai segítségnyújtás, ügynökségek, emberi erőforrások) tartalmazza. 2018-ban az összes igazgatási kiadás a 160 113,5 millió eurós teljes költségvetés 6,04%-ának felel meg.

A Bizottság olyan költségvetési nomenklatúrát alkalmaz, amely szakpolitikai területek és tevékenységek szerinti bontásban tünteti fel a forrásokat, megkönnyítve ezáltal az egyes uniós politikák költségeinek és hatékonyságának értékelését („tevékenység alapú költségvetés-tervezés”).

2. A többéves pénzügyi keret (1.4.3.)

A közösségi/uniós kiadásokat 1988 óta többéves keretbe helyezik, mely a költségvetést fejezetekre bontja átfogó politikaterületek szerint, amelyekre nézve az érintett időszak fő költségvetési prioritásainak tükrében meghatározzák a kiadások felső határát. Az első középtávú tervezési időszak öt évet ölelt fel, míg a rá következő és a jelenlegi időszakok 7 évet fognak át. Az éves költségvetéseknek tiszteletben kell tartaniuk a többéves keretben megszabott határokat.

A mezőgazdasági és vidékfejlesztési politika továbbra is a legnagyobb a költségvetési előirányzatok tekintetében, amelyet a regionális politika követ. Az alábbi táblázat tartalmazza a 2018-as költségvetésnek a 2014–2020-as időszakra szóló jelenlegi többéves pénzügyi keretben meghatározott szakpolitikai területek szerinti lebontását.

Az elfogadott 2018-as költségvetés: kötelezettségvállalási
előirányzatok lebontása a többéves pénzügyi keret kategóriái szerint

A többéves pénzügyi keret fejezete	millió EUR-ban	%
Versenyképesség a növekedésért és foglalkoztatásért	22 001,5	13,7%

Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	55 532,2	34,7%
Fenntartható növekedés: természeti erőforrások	59 285,3	37,0%
Biztonság és uniós polgárság	3 493,2	2,2%
Globális Európa	9 568,8	6,0%
Igazgatás	9 665,5	6,0%
Egyéb	566,9	0,4%
Mindösszesen	160 113,5	100,0%

3. Rugalmassági és sürgősségi eszközök

A többéves programok szerint az uniós politikák finanszírozására tervezett kiadásokon felül az uniós költségvetésen belül egyes pénzügyi eszközök a váratlan válsághelyzetekre való válaszadás céljából vannak fenntartva. Ezek a külön rugalmassági eszközök felhasználhatók az uniós tagállamokban, a tagjelölt országokban és az EU-n kívül felmerülő következő esetekben: gazdasági válságok (pl. az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap), természeti katasztrófák (pl. a Szolidaritási Alap), humanitárius szükséghelyzetek (pl. a sürgősségisegély-tartalék) vagy egyéb váratlan szükségletek (pl. a Rugalmassági Eszköz). Ez a finanszírozás lehetővé teszi kivételes pénzügyi igények fedezését, jellemzően a többéves pénzügyi keret felső határain felül.

HITELNYÚJTÁSI MŰVELETEK ÉS PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

Saját vagy kockázati tőke, garanciák vagy más kockázatmegosztási konstrukciók formáját öltő pénzügyi eszközöket építettek be számos uniós programba annak érdekében, hogy javuljon az Unió pénzügyi segítségnyújtásának tőkevonzó hatása.

A nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségekkel fenyegetett tagállamok vonatkozásában a Tanács által 2010. május 9-én elfogadott intézkedéscsomag részeként létrejött az európai pénzügyi stabilizációs mechanizmus azzal a céllal, hogy az Unió költségvetése által garantált hitel vagy hitelkeret formájában nyújtson segítséget. A fizetésimérleg-támogatási mechanizmus lehetővé teszi a pénzügyi segítségnyújtást azon tagállamok részére, amelyek pénzneme nem az euró (2.6.8.). Emellett a harmadik országoknak történő segítségnyújtás céljából kölcsönök vagy támogatások formájában makroszintű pénzügyi támogatás adható.

A műveletek és eszközök skálája 1978 óta jelentős mértékben bővült, és az elmúlt néhány évben tovább nőtt, különösen az Európai Stratégiai Beruházási Alap révén.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

A Lisszaboni Szerződés elfogadása előtt a költségvetési kiadások vagy kötelezőnek – ha a szerződés szerinti kötelezettségekkel függtek össze, vagy a szerződéssel összhangban elfogadott jogi aktusokból eredtek –, vagy nem kötelezőnek minősültek. A nem kötelező kiadásokat illetően az utolsó szót a Parlament mondta ki, a kötelező kiadások tekintetében pedig a Tanácsot illette a végső döntés joga. A Parlament ezt a különbségtételt – mint hatásköreinek korlátozását – ellenezte. A Lisszaboni Szerződés eltörli a kötelező és nem kötelező kiadások közötti különbségtételt, és a teljes költségvetés tekintetében a Tanáccsal közös költségvetési hatáskörökkel ruházza fel a Parlamentet.(1.2.5.)

A Parlament szorgalmazta valamennyi művelet és eszköz költségvetési átláthatóságát és megfelelő ellenőrzését, és azt kérte, hogy az uniós intézmények által vagy azok nevében hozott határozatokból – köztük a hitelfelvételi, hitelnyújtási és hitelgarancia-műveletekből – adódó kiadásokat és bevételeket összesítsék egy, a költségvetési tervezethez minden évben csatolandó

dokumentumban, amely átfogó képet nyújt az Unió tevékenységeinek pénzügyi és költségvetési vonzatairól.

A Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága évente ülésezik az EBB-vel ([1.3.15.](#)), hogy ellenőrizze annak pénzügyi tevékenységeit, és éves jelentést készít az EBB múltbeli teljesítményének és eredményeinek értékeléséről. A Parlament Költségvetési Bizottsága és Gazdasági és Monetáris Bizottsága megállapodott arról, hogy éves jelentést készítenek az EBB aktuális és jövőbeli fellépéseinek értékeléséről, és a jelentés elkészítéséért felváltva fognak felelni. Amellett, hogy véleménye szerint a pénzügyi eszközök értékes szolgálatot tehetnek az uniós finanszírozás hatásának megtöbbszörözése tekintetében, a Parlament hangsúlyozta, hogy szigorú feltételek mellett, a költségvetést érintő kockázatokat elkerülve kell alkalmazni őket. E célból a költségvetési rendeletbe belefoglalták a pénzügyi eszközök alkalmazásának részletes szabályait.

Vera Milićević
10/2018